

СПРАВА «СЕРДЮКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF SERDYUKOV v. UKRAINE)

(заява № 11623/13)

Стислий виклад рішення від 20 вересня 2022 року

05 квітня 2022 року працівники Управління Служби безпеки України у Київській області (далі – СБУ) затримали заявника у зв'язку з порушенням кримінальної справи щодо нього. Спочатку заявника доставили до школи, де він працював, а потім до приміщення СБУ, де його допитали. Як стверджував заявник, того ж вечора зі службового телефону працівника СБУ він зателефонував своїй цивільній дружині.

Наступного дня слідчим було складено протокол затримання, де було вказано, що його затримали 06 квітня 2012 року о 16 год 00 хв у будівлі СБУ у зв'язку із вчиненням ним злочину безпосередньо перед тим як його затримали.

09 квітня 2012 року за клопотанням органу досудового розслідування Солом'янський районний суд міста Києва (далі – районний суд) постановив взяти заявника під варту, яку заявник намагався декілька разів оскаржити, проте безрезультатно.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за пунктом 1 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на незадокументоване тримання його під вартою з 05 до 06 квітня 2012 року; на те, що протокол його затримання було складено не у відповідності до національного законодавства, а також на незаконне подальше тримання його під вартою до ухвали суду.

Щодо незадокументованого тримання заявника під вартою з 05 до 06 квітня 2012 року Європейський суд зазначив, що національні суди не розглянули аргументи, які підтверджувалися задокументованими доказами, а саме: інформацією від СБУ, яка була отримана захисником заявника про його присутність у приміщенні СБУ 05 та 06 квітня 2012 року, та оператора мобільного зв'язку щодо присутності заявника у приміщенні СБУ у ці дати, а також телефонним дзвінком його цивільній дружині, здійсненим 05 квітня 2012 року з телефону, зареєстрованого в СБУ. З огляду на зазначене Європейський суд дійшов висновку, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції.

Щодо незаконного тримання заявника під вартою з 05 до 09 квітня 2012 року Європейський суд звернув увагу, що неправильна дата затримання, зазначена у протоколі, вплинула на обрахунок, встановлених законом сімдесяти двох годин, після спливу яких СБУ була зобов'язана звільнити заявника у випадку відсутності постанови суду про подальше тримання його під вартою. Постанова районного суду була ухвалена лише 09 квітня 2012 року, тобто після закінчення встановленого законом максимального строку тримання під вартою. Як результат Європейський суд встановив порушення пункту 1 статті 5 Конвенції.

Європейський суд також дійшов висновку, що немає потреби окремо розглядати скаргу заявника стосовно питання, чи був протокол затримання складений відповідно до національного законодавства.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує прийнятними скарги за пунктом 1 статті 5 Конвенції на незадокументоване тримання заявника під вартою з 05 до 06 квітня 2012 року та незаконності тримання його під вартою з 05 до 09 квітня 2012 року;

2. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції;
3. Постановляє, що немає необхідності розглядати скаргу за пунктом 1 статті 5 Конвенції стосовно питання, чи був протокол затримання заявника складений відповідно до національного законодавства;
4. Постановляє, що:
 - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 3 900 (три тисячі дев'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
5. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».